

zo gemakkelijk naar mij toekomen als hij wist dat ik die advocaat daarvan meteen op de hoogte moest stellen.’ De deken vangt dus zaken af zonder dat de betrokken advocaat zelf ervan weet? ‘Ja. Maar dat werkt alleen als je elkaar vertrouwt daarin. Als je wederzijds begrip hebt voor elkaars vak en de manier waarop je het uitoefent.’

Vertrouwen speelt ook in de Gedragsregels een grote rol, met name in de verhouding tussen advocaten onderling. Is de daarin in 1992 neergelegde beroeps-cultuur nog goed toe te passen, of zijn de regels verouderd? ‘Dat valt reuze mee. Die regels zijn ook redelijk flexibel. Goed, er zijn een paar verkeersregels: bijvoorbeeld dat je je niet tot de rechter wendt nadat vonnis is gevraagd, of dat je de wederpartij niet rechtstreeks benadert als hij door een advocaat wordt bijgestaan. Die regels zijn ook in de uitvoering soms lastig, maar gaan toch meer over gezond verstand dan dat er een diepere ethische grondslag is. Maar neem de regel over het schikken van zaken.’ Kemper doelt op Gedragsregel 3, waarin staat dat de advocaat zich voor ogen moet houden dat een schikking ‘vaak’ de voorkeur verdient boven een proces.

‘Vóór 1992 luidde de regel dat een schikking de voorkeur verdient boven een proces. De commissie die de Gedragsregels in 1992 aanpaste – daar zat ik in – heeft dat niet zo algemeen tot uitgangspunt willen nemen. Als cliënten klagen dat een advocaat niet zijn best heeft gedaan om te schikken, en dat gebeurt nog steeds, gaat het nooit over hun eigen advocaat, maar altijd over die van de wederpartij. Daar is die regel niet voor bedoeld: het is een aansporing voor het goede gedrag in brede zin. Het laat zich niet vertalen in een concreet geval. Het gaat om een intentie, en daar kun je iemand niet op pakken. Dat is ethiek: ik ben op aarde om met de gereedschappen die het vak mij biedt tot iets goeds te komen, in elk geval voor mijn cliënt. En het is meegenomen als daar ook anderen van profiteren.’

Op een ander punt vindt Kemper de Gedragsregels iets te toegeeflijk: de behartiging van tegenstrijdige belangen. ‘Er zijn zo veel uitzonderingen geformu-

leerd dat het voeding geeft aan redeneringen om in een twijfelgeval een zaak toch in behandeling te nemen. Ik vraag dan: waarom zou je het doen? Stel dat de zaak minder goed afloopt dan je hoopt, of je suggereert de cliënt een kort geding toch maar niet te voeren, dan blijft er misschien bij de cliënt iets knagen. De kern is dat je de schijn moet voorkomen dat je door meer wordt bewogen dan alleen het belang van je cliënt. Daar is men dan uiteindelijk wel weer gevoelig voor, hoor. Ik snap wel dat men het bij grote kantoren probeert met een Chinese muur tussen afdelingen die (potentieel) tegenstrijdige belangen behartigen. Het pesterige is: die cliënt hoeft niet te kiezen, die zit bij vier, vijf kantoren. Maar het werkt niet, die muur.’

‘Advocaten moeten niet teveel uitgaan van het gelijk van hun cliënt’

Die flexibiliteit van de Gedragsregels maakt ook dat ze in verschillende sferen toepasbaar zijn. Kemper is een man van de harde, zakelijke Amsterdamse beroeps-cultuur. ‘Nadeel van een kleine balie kan zijn dat er zo’n esprit de corps is dat het belang van de cliënt naar de achtergrond verdwijnt. Maar nadeel van zo’n grote balie als Amsterdam is weer dat men minder geneigd is zich te verplaatsen in een ander. Ik had een keer een kort geding tegen een Rotterdamse advocaat die me beloofde dat ze vrijwillig zou verschijnen. Dat vond ik mooi, het scheelt een dagvaarding. Toen ik vervolgens in een zaak tegen een Amsterdamse advocaat zelf riep dat ik wel vrijwillig zou verschijnen, vroeg hij of ik dat dan wel even schriftelijk wilde bevestigen. Toen dacht ik: lazer op, stuur maar een deurwaarder.’

Kemper kan soms ook met zwaar ethisch geschut komen. Hij bepleitte een schorsing in plaats van een schrap-ping voor Bram Moszkowicz omdat deze volgens hem ‘niet intrinsiek slecht’ was.

Moszkowicz reageerde gekrenkt: zijn vader had die woorden gebruikt voor oorlogsmisdadigers. Waarom gebruikte Kemper die woorden? ‘Ik wist niet dat zijn vader die kwalificatie had gebruikt. Het ging om de vraag welke maatregel gepast was voor iemand die wel één- of tweemaal op de vingers is getikt, maar niet de reputatie van een serie boeven-streken heeft. Er was geen indicatie dat Moszkowicz doortrapt was. Doortrapt is als je een val zet voor een ander, hem zeer bewust om de tuin leidt, je van valse stukken bedient. Een criminele inslag. Bij Moszkowicz was meer sprake van gemakzucht, steeds verder gaande wild-groei – en er was nooit een tuinman langs geweest.’

Doortrapt vond Kemper de advocaat die zijn cliënte ondersteunde bij het ontslaan van werknemers om ze vervolgens met een aanvulling op de WW-uitkering weer aan het werk te zetten. De advocaat toonde achteraf bovendien weinig inzicht in eigen falen. Kemper stuurde aan op de in 2010 ingevoerde maatregel van artikel 60ab Advocatenwet: een ‘strafschorsing’ die, in afwachting van een definitieve beslissing, onmiddellijk ingaat. Maar hij kreeg bij het Hof van Discipline nul op het rekest. ‘Ruw samengevat zegt het hof dat je die maatregel moet bewaren voor iemand die lid is van een criminele organisatie en die daar desgevraagd ook niet mee ophoudt. Begrijpelijk op basis van de memorie van toelichting, maar daarmee is ons dit wapen vrijwel helemaal uit handen genomen.’

Appeltaart

Kemper: ‘Je kunt als deken bij de raad van discipline wel een vlotte behandeling van de “bodemzaak” krijgen, dan heb je ook snel een schorsing. Maar dan schorst hoger beroep de maatregel. Een praktische oplossing is dus dat je dan op heel korte termijn een behandeling bij het Hof van Discipline moet kunnen krijgen, dat moet in dat enkele geval te bespreken zijn. Overigens toonde de advocaat in deze zaak in hoger beroep wél inzicht in zijn fout.’ Dat kan natuurlijk ook tactiek zijn. ‘Of iemand het in al zijn vezels meent, daar gaan wij niet over. Dat is de echte ethiek.’